

Raadsvraag (art. 39)	Gesteld door: PvdA
Datum	16 september 2020
Onderwerp	Werk en Stage
Portefeuillehouder	College B&W

De fractie heeft de volgende vragen:

Geachte voorzitter,

Iedereen verdient goed en betekenisvol werk en een rechtvaardig inkomen. Werk is de sleutel tot bestaanszekerheid, waardering, respect en tot deelname aan de samenleving. Met werk zijn mensen in staat een zelfstandig bestaan op te bouwen en hun talenten te ontwikkelen. Werk biedt perspectief.

Het ging goed, maar toen kwam corona. Door de coronacrisis verkeren miljoenen Nederlanders in onzekerheid door het terug- of wegvallen van hun inkomen. De jeugdwerkloosheid neemt toe, kleine ondernemers dreigen kopje onder te gaan en zzp'ers hebben hun opdrachten en omzet zien verdampen. We zien ontslagrondes bij grote en kleine bedrijven en voor veel mensen in bijvoorbeeld de culturele sector en de horeca is het perspectief inktzwart. De meest recente cijfers van het CBS en CPB laten zien dat de werkloosheid gierend oploopt. Scenario's die uitgaan van een werkloosheidscijfer van 7% worden met de dag realistischer. Meer dan 500.000 mensen staan dan aan de kant, met alle gevolgen van dien.

Vorige week bespraken we in de commissie van de gemeenteraad de actieagenda arbeidsmarkt. Deze agenda is ingehaald door de actualiteit. Om inzicht te krijgen in de Roosendaalse situatie als het gaat om werk en de gevolgen van de coronacrisis heeft onze fractie de volgende vragen:

Vraag 1

Hoeveel mensen in onze gemeente zijn er op dit moment geregistreerd werkzoekende en hoeveel mensen zijn er vanaf maart 2020 bijgekomen?

Vraag 2

Wat is de achtergrond van deze werkzoekenden en naar wat voor type banen zijn zij op zoek?

Vraag 3

Is het aantal NUG'ers (niet-uitkeringsgerechtigden) door de coronacrisis toegenomen?

Vraag 4

Ligt er een plan om de werkzoekenden om te scholen naar de kansrijke sectoren? En zo ja, is daar financiering voor?

Vraag 5

Hoe gaat de gemeente voorkomen dat de groep mensen die door corona hun baan is kwijtgeraakt langdurig werkloos blijft?

a.

Is er sprake van een specifieke benadering voor deze groep mensen, zodat ze zo snel mogelijk weer aan het werk geholpen worden? Zo ja, hoe ziet die er dan uit? Zo nee, waarom niet?

Vraag 6

Recent is er landelijk meer dan een miljard euro vrijgemaakt om mensen te helpen na het verliezen van hun baan. Hiervan is een belangrijk gedeelte bedoeld voor scholing. Is er een plan hoe we dit lokaal gaan inzetten? Zo ja, hoe ziet dat plan eruit?

Vraag 7

Hoe gaat de gemeente om met mensen die binnenkort uit de TOZO of WW komen?

1. Wordt er gewacht totdat deze mensen zich melden of heeft de gemeente deze groep al eerder in beeld en wordt er actief benaderd en gehandeld?
2. En in het verlengde hiervan: hoe gaat de gemeente vroegtijdige schoolverlaters helpen om zo snel mogelijk aan het werk te komen? Werkt de gemeente daarbij samen met het UWV en de ROC's? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

De voorwaarden van de nieuwe TOZO zijn aangescherpt, waardoor een groep mensen niet meer in aanmerking komt voor steun. Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de TOZO, is er zicht op deze groep die waarschijnlijk begeleiding en (financiële) steun nodig heeft.

Vraag 8

Wat doet de gemeente met de groep die nu niet meer voor de TOZO in aanmerking komt?

a.

Ligt er een plan (m.b.t. scholing, advies en financiële steun) klaar en wordt deze groep actief benaderd? Zo ja, hoe ziet dat eruit? Zo nee, waarom niet?

b.

Worden de gegevens van deze groep geregistreerd? En vindt er afstemming plaats in de arbeidsmarktregio en met de werkkamer?

Met de banenafspraken van het vorige kabinet en de sociale partners zouden in totaal 125.000 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij een reguliere werkgever in dienst komen. Inmiddels lijkt daar door corona de klade te zijn gekomen.

Vraag 9

Hoe zit dat in onze gemeente? Voldoet de gemeente wel aan de banenafspraken en zijn er voldoende participatiebanen? Zo nee, waarom niet?

Sinds het uitbreken van de coronacrisis is het aantal stageplaatsen met 50% afgenomen in vergelijking met 2019. Sommige leerbedrijven moeten tijdelijk hun deuren sluiten of stappen over op thuiswerken waardoor het onmogelijk wordt om stages te starten en af te ronden. Hierdoor kan er studieovertraging ontstaan.

Van Roosendaalse jongeren horen wij dat zij zich zorgen maken of ze een stageplaats kunnen vinden en of ze hun stage wel kunnen uitvoeren of afronden. U gaf aan ook deze signalen te hebben ontvangen.

Vraag 10

Hoeveel stagiaires heeft onze gemeente binnen haar eigen organisatie aan de slag? En hoe verhoudt dit zich met een jaar geleden?

Vraag 11

Hebben alle stagiaires hun stage bij de gemeente af kunnen ronden?

Vraag 12

Wat doet het college eraan om te voorkomen dat er een gebrek aan stageplaatsen ontstaat binnen de regio?

Alvast dank voor uw antwoorden.

Namens de fractie van PvdA,

Michael Yap

Wij beantwoorden de vraag als volgt:

In de commissievergadering van 10 september jl. is toegezegd een themabijeenkomst te organiseren om u mee te nemen in de actuele stand van zaken m.b.t. arbeidsmarkt. Deze bijeenkomst vindt plaats op 14 oktober a.s. en biedt de gelegenheid om uitgebreider op het thema arbeidsmarkt, en daarmee uw vragen, in te gaan.

Vraag 1

Hoeveel mensen in onze gemeente zijn er op dit moment geregistreerd werkzoekende en hoeveel mensen zijn er vanaf maart 2020 bijgekomen?

Het UWV rapporteert over het aantal Geregistreerde Werkzoekenden UWV (GWU)[1]. De meest recente GWU-cijfers dateren van mei 2020[2]. In Roosendaal was op dat moment sprake van 5.513 werkzoekenden. Ter vergelijking, in maart 2020 5.378 (+123 werkzoekenden, +2,5%)

Het aantal lopende WW-rechten geeft een meer actueel beeld. In maart 2020 was er sprake van 1.359 lopende WW-rechten (en 1.323 personen). In augustus is dit opgelopen tot 1.529 WW-rechten (en 1.501 personen). Dit is een toename van 170 WW-rechten (178 personen), oftewel 13 %.

Vraag 2

Wat is de achtergrond van deze werkzoekenden en naar wat voor type banen zijn zij op zoek?

UWV registreert een aantal achtergrondkenmerken van personen met WW-rechten. De grootste categorieën binnen de betreffende kenmerken in augustus 2020 zijn: 53% is man, 46% valt binnen de leeftijdscategorie 27-49 jaar, 31% heeft opleidingsniveau mbo 2-3-4/havo/vwo heeft en 21% heeft een technische beroep gehad voor instroom in WW.

Naar wat voor type banen zij op zoek zijn is niet uit de data te herleiden. In het algemeen kan hier wat over gezegd worden. De meeste mensen zoeken bij voorkeur een soortgelijke baan in een soortgelijke functie in een soortgelijke branche als die ze hadden voordat ze werkloos werden en dan bij voorkeur ook met uitzicht op een vast dienstverband. Een uitzondering hierop kan voorkomen bij jongeren die werkloos zijn geraakt vanuit een bijbaan naast hun studie. Ze claimen meestal een WW-recht (voor 3 maanden, dit recht is ook vaak niet langer), omdat ze dat hebben opgebouwd, maar een baan is voor hen op dat moment nog echt iets dat ze naast hun opleiding doen, dus die zoeken hooguit een nieuwe bijbaan.

Vraag 3

Is het aantal NUG'ers (niet-uitkeringsgerechtigden) door de coronacrisis toegenomen?

Het Werkplein heeft een regionaal 'nugger-beleid'. Hierin hebben we afspraken gemaakt over de dienstverlening die wij aanbieden. Hierbij maken we het onderscheid tussen nuggers met een indicatie (beschut werk of baanafpraak) die aanspraak kunnen maken op de volledige dienstverlening van het Werkplein. Nuggers zonder indicatie kunnen gebruik maken van de trainingen. Op deze manier kunnen we ze dat zetje meegeven om betaald werk te vinden. Het grootste deel van de nuggers die bij het Werkplein terecht komen zijn nuggers met een indicatie baanafpraak. Zij gaan uiteindelijk via team garantiebannen met structurele loonkostensubsidie aan de slag bij een werkgever.

Het is niet te zeggen of het regulier aantal nuggers door de coronacrisis substantieel is toegenomen. Dit zijn slechts enkelingen per jaar die geregistreerd worden in het registratiesysteem.

Vraag 4

Ligt er een plan om de werkzoekenden om te scholen naar de kansrijke sectoren? En zo ja, is daar financiering voor?

Op 15 september publiceerde het CPB de Macro Economische Verkenning 2021. In de basisraming, die ervan uitgaat dat er geen grootschalige nieuwe contactbeperkingen nodig zijn, krimpt de economie in 2020 met 5%, gevolgd door ruim 3% groei in 2021. De werkloosheid loopt op tot 6% in 2021. Het CPB concludeert dat de arbeidsmarkt door de contactbeperkingen een zeer turbulent verloop kent en dat de grootste toename van de werkloosheid nog moet komen.

Dit illustreert de omvang van de uitdaging waar we voor staan op arbeidsmarktgebied. Als lokale overheidsorganisatie kunnen wij vraagstukken van deze aard en omvang niet zelfstandig het hoofd bieden. Dit vraagt om intensieve samenwerking tussen betrokken partijen (m.n. overheidsorganisaties, werkgevers en onderwijsinstellingen), op bovenlokaal niveau.

De overheid, haar uitvoeringsorganisaties en (sociale) partners hebben de afgelopen maanden fors ingezet op het beperken van de effecten van de coronacrisis op de arbeidsmarkt. Denk hierbij aan de steunpakketten economie en arbeidsmarkt van de Rijksoverheid en de snelle uitvoering van de TOZO-regeling in onze gemeente. Ook zijn en worden er diverse maatregelen genomen voor de toekomst. Omscholing en bijscholing, waarop wordt toegespijst in uw vraag, vormen hiervan een belangrijk onderdeel. Want ondanks de forse werkloosheidscijfers en -prognoses, zijn er nog steeds beroepen en sectoren waar sprake is van een tekort aan personeel. Dit biedt kansen.

Er liggen diverse plannen om werkzoekende om- en bij te scholen, zodat zij in aanmerking komen voor beroepen en sectoren die kansrijk zijn. Er worden ook al diverse acties ondernomen en er zijn middelen beschikbaar gesteld om dit te bewerkstelligen. Een aantal voorbeelden benoemen we hier. Zo heeft het kabinet op 23 september de uitwerking van het sociaal pakket^[3] naar de Tweede Kamer gestuurd. Hieruit blijkt onder meer dat extra middelen beschikbaar worden gesteld voor het stimuleren van intersectorale scholing (37,5 miljoen) en versterken van basisvaardigheden (6 miljoen). Deze middelen worden ingezet via werkgevers en samenwerkingsverbanden van sectoren. Ook wordt het scholingsbudget WW van UWV verhoogd (23,5 miljoen). Daarnaast hebben we in regionaal verband snel geschakeld na de uitbraak van corona en zijn inmiddels al resultaten behaald, ook op het gebied van scholing. Een regionale scholingsagenda is in ontwikkeling en begin oktober wordt een online platform gelanceerd om op regionale schaal werkgevers en werknemers te informeren over ieders dienstverlening, inzage te bieden in het (online) scholingsaanbod en het verbinden van vraag & aanbod (www.westbrabantwerktdoor.nl). Ook is sinds augustus jl. het coronafonds ingesteld, waar aanvragen kunnen worden gedaan voor initiatieven om arbeidskrachten te behouden voor de regio en/of hen zodanig te (bij- of om-) scholen zodat zij kunnen blijven werken in de regio. Ook lokaal hebben we de afgelopen maanden gewerkt aan aanvullend aanbod voor kwetsbare groepen in onze gemeente, zoals arbeidsmigranten (taalontwikkeling en arbeidsmarktorientatie), jongeren (talentontwikkeling en arbeidsmarktorientatie) en zelfstandigen/ondernemers. Met het Werkplein zetten we in op kortdurende opleidingen, zodat werkzoekenden beter aansluiten op de vraag van de arbeidsmarkt. Hiervoor is financiering vanuit 'Nederland leert door' beschikbaar.

Vraag 5

Hoe gaat de gemeente voorkomen dat de groep mensen die door corona hun baan is kwijtgeraakt langdurig werkloos blijft?

a. Is er sprake van een specifieke benadering voor deze groep mensen, zodat ze zo snel mogelijk weer aan het werk geholpen worden? Zo ja, hoe ziet die er dan uit? Zo nee, waarom niet?

We zijn hiermee op verschillende manieren aan de slag gegaan. Zo hebben we binnen de arbeidsmarktregio West-Brabant na de uitbraak van de coronacrisis diverse initiatieven opgezet om te voorkomen dat mensen die door corona hun baan zijn kwijtgeraakt of dreigen kwijt te raken langdurig werkloos blijven. Het werkgeversservicepunt (WSP) Hart van West-Brabant speelt hierin een belangrijke rol; zij helpen bedrijven bij hun vraag naar personeel en ondersteunen werkzoekenden naar nieuwe werk. Een voorbeeld van een concrete actie in dit kader is het Mobiliteitscentrum dat is opgericht bij het WSP West-Brabant. Het Mobiliteitscentrum ondersteunt werkgevers om personeel aan het werk te houden, bijvoorbeeld door bedrijven met elkaar in contact te brengen zodat personeel kan worden 'uitgeleend' en door personeel te helpen bij de overstap van werk naar werk. Daarnaast zien we dat de instroom van klanten bij het Werkplein toeneemt als gevolg van de coronacrisis. Daarom blijven we inzetten op de groep die voor een korte periode, 0 tot 8 weken, bij hen in beeld is. Klanten worden specifiek toegeleid naar 4 kansrijke sectoren; groen, logistiek, productie en schoonmaak.

Op 23 september jl. maakte het kabinet bekend 1,4 miljard euro vrij te maken om mensen zonder werk te begeleiden naar een nieuwe baan. Met dit sociaal pakket wil het kabinet de mensen die nu in onzekerheid verkeren de zekerheid geven dat ze aanspraak kunnen maken op passende begeleiding bij het zoeken naar nieuw werk en inkomen. Kabinet, werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties, UWV, gemeenten en scholen gaan hiervoor intensief samenwerken. Het sociaal pakket versterkt bestaande dienstverlening van UWV en gemeenten en breidt de steun aan werkzoekenden uit. Het pakket bestaat uit vier bouwstenen: intensieve ondersteuning en begeleiding naar nieuwe werk, scholing en ontwikkeling voor behoud van werk, bestrijding van jeugdwerkloosheid en aanpak van armoede en schulden.[4]

Vraag 6

Recent is er landelijk meer dan een miljard euro vrijgemaakt om mensen te helpen na het verliezen van hun baan. Hiervan is een belangrijk gedeelte bedoeld voor scholing. Is er een plan hoe we dit lokaal gaan inzetten? Zo ja, hoe ziet dat plan eruit?

Zie het antwoord op vraag 4

Vraag 7

Hoe gaat de gemeente om met mensen die binnenkort uit de TOZO of WW komen?

a. Wordt er gewacht totdat deze mensen zich melden of heeft de gemeente deze groep al eerder in beeld en wordt er actief benaderd en gehandeld?

Bij de overgang van TOZO-1 naar TOZO-2 hebben alle aanvragers informatie ontvangen over ondersteuningsmogelijkheden. Zij zijn doorverwezen naar ondersteuningspartners die hen mogelijk verder kunnen helpen (zoals StartToGrow in Roosendaal). In deze tijd is en was het zo dat ondernemers in principe wel een 'baan' hebben, maar dat zij (tijdelijk) geen inkomsten genereerden vanwege de crisis. Voor een deel van de mensen is dat probleem opgelost (doordat hun bedrijf weer open/door kon) en voor een ander deel is het zo dat de partner inkomsten had (bij overgang naar TOZO-2). Daardoor komen ze niet meer in aanmerking voor TOZO. Uiteindelijk is deze regeling bedoeld om mensen een minimaal inkomen te garanderen (vangnet). Er zijn andere organisaties die ondernemers helpen om hun bedrijf rendabel te maken, zoals StartToGrow waarmee de gemeente Roosendaal een samenwerkingsrelatie heeft.

Zie ook het antwoord op vraag 5

b. En in het verlengde hiervan: hoe gaat de gemeente vroegtijdige schoolverlaters helpen om zo snel mogelijk aan het werk te komen? Werkt de gemeente daarbij samen met het UWV en de ROC's? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

De aanpak van voortijdig schoolverlaten is gericht op preventie en terugkeer. Indien jongeren zonder diploma de opleiding verlaten wordt ingezet op terugkeer naar het onderwijs en niet zozeer naar werk. Dit omdat werken zonder startkwalificatie uiteindelijk leidt tot een slechtere uitgangspositie op de arbeidsmarkt. De gemeente werkt hierin samen met de scholen, samenwerkingsverbanden en ROC's en niet zozeer met het UWV. Immers, een vroegtijdige schoolverlater heeft vaak geen recht op een WW-uitkering.

Overigens is er ook in de kabinetsaanpak van de coronacrisis aandacht voor deze doelgroep. Het kabinet maakt ongeveer € 350 miljoen vrij voor kwetsbare schoolverlaters.

De voorwaarden van de nieuwe TOZO zijn aangescherpt, waardoor een groep mensen niet meer in aanmerking komt voor steun. Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de TOZO, is er zicht op deze groep die waarschijnlijk begeleiding en (financiële) steun nodig heeft.

Vraag 8

Wat doet de gemeente met de groep die nu niet meer voor de TOZO in aanmerking komt?

a. Ligt er een plan (m.b.t. scholing, advies en financiële steun) klaar en wordt deze groep actief benaderd? Zo ja, hoe ziet dat eruit? Zo nee, waarom niet?

b. Worden de gegevens van deze groep geregistreerd? En vindt er afstemming plaats in de arbeidsmarktregio en met de werkkamer?

Het Werkplein Hart van West-Brabant heeft snel ingespeeld op de coronacrisis en vorm gegeven aan de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO), een regeling vanuit het Rijk ter ondersteuning van zelfstandig ondernemers.

Zoals bij vraag 7 aangegeven is specifiek aandacht voor de groep die in aanmerking kwam voor TOZO 1 of 2. Zij worden pro-actief benaderd door het Werkplein en indien relevant doorverwezen naar andere partijen die hen verder kan ondersteunen.

Ook bij de nieuwe instroom heeft het Werkplein specifiek aandacht voor (voormalig) zelfstandig ondernemers. Er wordt onderzocht of zij, naast de reguliere instrumenten die wij aanbieden, nog aanvullend maatwerk dient te worden geleverd gericht op schuldenproblematiek, houding en gedrag/mindset en de kortste weg naar werk. Dit vergt een integrale aanpak.

Met de banenafpraak van het vorige kabinet en de sociale partners zouden in totaal 125.000 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij een reguliere werkgever in dienst komen. Inmiddels lijkt daar door corona de klad in te zijn gekomen.

Vraag 9

Hoe zit dat in onze gemeente? Voldoet de gemeente wel aan de banenafpraak en zijn er voldoende participatiebanen? Zo nee, waarom niet?

Ja, we voldoen aan de banenafpraak. We halen het quotum van 12 garantiebanen ruimschoots. Momenteel hebben we 19,5 garantiebanen ingevuld.

Sinds het uitbreken van de coronacrisis is het aantal stageplaatsen met 50% afgenomen in vergelijking met 2019. Sommige leerbedrijven moeten tijdelijk hun deuren sluiten of stappen over op thuiswerken waardoor het onmogelijk wordt om stages te starten en af te ronden. Hierdoor kan er studievertraging ontstaan. Van Roosendaalse jongeren horen wij dat zij zich zorgen maken of ze een stageplaats kunnen vinden en of ze hun stage wel kunnen uitvoeren of afronden. U gaf aan ook deze signalen te hebben ontvangen.

Vraag 10

Hoeveel stagiaires heeft onze gemeente binnen haar eigen organisatie aan de slag? En hoe verhoudt dit zich met een jaar geleden?

We hadden in 2019 17 stagiaires gehad binnen de gemeente Roosendaal. Op dit moment (peildatum 15-9-2020) zijn er 13 stagiaires werkzaam.

Naast stagiaires heeft de gemeente Roosendaal ook elk jaar 4 trainees van het traineeprogramma 'De Toekomst van Brabant' aan het werk.

Vraag 11:

Hebben alle stagiaires hun stage bij de gemeente af kunnen ronden?

Iedereen voor wie dit relevant was heeft zijn of haar stage kunnen voltooien of afronden.

Vraag 12

Wat doet het college eraan om te voorkomen dat er een gebrek aan stageplaatsen ontstaat binnen de regio?

Diverse partners in de regio zijn actief aan de slag met dit vraagstuk. Natuurlijk onderwijsinstellingen en werkgevers, maar ook bijvoorbeeld SBB. Deze laatste partij beoogt met haar actieplan stages en leerbanen juist in deze crisistijd het aanbod aan stageplaatsen op peil te houden. Als gemeente dragen we bij waar nodig en mogelijk. Zo staan onze accountmanagers economie in verbinding met SBB, onderwijsinstellingen en werkgevers en faciliteren op die wijze uitwisseling van kansen voor stages.

[1] Dit zijn personen van 15 tot 75 jaar die als werkzoekend bij UWV staan geregistreerd met een WW-uitkering, Bijstandsuitkering, Wajong-uitkering, WGA-uitkering, WAO-uitkering en dienstverlening van UWV of gemeenten ontvangen, of een actief cv op werk.nl hebben.

[2] De meeste recente GWU cijfers dateren van mei 2020. In het GWU-bestand zit namelijk een koppeling met de polisadministratie (vanwege het kunnen bepalen of iemand wel of geen dienstverband heeft) en daardoor zit er een vertraging van een paar maanden in de actualiteit van dat bestand.

[3] <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/23/uitwerking-aanvullend-sociaal-pakket>

[4] <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/23/uitwerking-aanvullend-sociaal-pakket>

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,

De burgemeester,

